28/02/2022

Patriarhul explică pictura Judecății de Apoi de la mănăstiri: Focul iadului este iubirea căreia nu i s-a răspuns

În predica rostită duminică la paraclisul istoric al Reședinței Patriarhale, Patriarhul Daniel a explicat de ce focul iadului izvorăște din tronul lui Dumnezeu în picturile murale de la mănăstiri în care este reprezentată Judecata de Apoi: iubirea lui Dumnezeu este resimțită ca foc mistuitor de omul care a ales să nu răspundă la ea.

„Focul iadului, după interpretarea Sf. Isaac Sirul, înseamnă un vid și o mustrare a conștiinței omului, pentru că a refuzat să răspundă iubirii lui Dumnezeu”, a spus Părintele Patriarh Daniel.

„Sf. Isaac Sirul spune că nu este drept să se spună că Dumnezeu iubește pe cei din rai și urăște pe cei din iad – pentru că El este Iubire prin însăși Ființa Sa – ci doar că El devine bucurie celor care au răspuns iubirii Sale și devine foc mustrător în conștiință, în suflet, celor care nu au răspuns iubirii Sale milostive și, deci, potrivit Evangheliei de astăzi, nici nu au arătat iubire milostivă față de semenii aflați în nevoi.”

Taina libertății: a alege iubirea

„Aceasta explică de ce, în iconografia unor mănăstiri din Moldova, focul iadului izvorăște de sub tronul Dreptului Judecător: este iubirea căreia nu i s-a răspuns și ea creează un vid spiritual, o singurătate și o suferință tocmai pentru că Dumnezeu a respectat libertatea omului de a răspunde sau a nu răspunde iubirii lui, de a-i iubi pe semenii lui sau de a nu-i iubi. Și, în mod liber, omul a ales iadul sau raiul”, a explicat Preafericirea Sa.

Așadar, „Judecata lui Dumnezeu se face în funcție de libertatea omului, de modul de a fi ales el starea duhovnicească în relația cu Dumnezeu și cu semenii”, a subliniat Patriarhul României.

Preafericirea Sa a afirmat că tema centrală a acestei duminici este „iubirea milostivă arătată față de semenii aflați în nevoi”.

„Evanghelia ne spune în esență că oamenii vor fi judecați pentru neomenie, pentru lipsă de iubire milostivă față de cei aflați în dificultăți. Și concluzia este că, fără iubire milostivă, nimeni nu se poate mântui.”

Răul ca absență a binelui
De aceea, „în Ev. după Sf. Matei se vede că oamenii nu sunt judecați doar pentru faptele rele pe care le-au săvârșit, ci și pentru binele pe care puteau să-l săvârșească și nu l-au săvârșit” – într-un cuvânt – „pentru binele nefăcut prin omisiune”, a explicat Preafericirea Sa.
„Înseamnă că nu e suficient să nu ucizi, să nu furi, să nu minți, să nu săvârșești adulter, să nu faci rău cuiva. Nu e suficient, ci trebuie să faci și mult bine după posibilități, prin cuvânt, prin faptă. Să faci mult bine pentru a deveni milostiv și a te bucura de Împărăția pregătită de Dumnezeu pentru cei milostivi”, a continuat Patriarhul Daniel.

Preafericirea Sa a enumerat faptele celor două feluri de milostenie:

Milostenia spirituală include „rugăciunea pentru cel aflat în stare de necaz, de nevoi, de lipsuri, de boală, de lipsă de libertate”; sfatul bun – un îndemn, o încurajare pentru omul deznădăjduit și dezorientat, o prezență lângă cel singur”. „Această milostenie spirituală poate fi săvârșită de oricine”, a spus Patriarhul României.
„Iar milostenia materială înseamnă să oferi hrană, haine, adăpost, medicamente, ajutor pentru cei care au nevoie de ele imediat. La aceasta ne îndeamnă Evanghelia de astăzi și de aceea Biserica a construit, organizat cantine pentru săraci, pentru pelerini, a organizat spitale, a organizat cămine pentru bătrâni, cămine pentru copii orfani.”

„Toată opera filantropică, sau de caritate a Bisericii s-a inspirat din această Evanghelie a Înfricoșătoarei Judecăți”, a precizat Preafericirea Sa.

Patriarhul și-a încheiat cuvântul de învățătură cu o rugăciune pentru ajutor de la Dumnezeu ca să putem uni rugăciunea cu faptele milosteniei.

Rezumat
Părintele Patriarh a rezumat astfel învățăturile din Evanghelia Duminicii Înfricoșătoarei Judecăți:

Pe lângă judecata particulară a fiecărui om după despărțirea sufletului de trup, există și o judecată universală, la sfârșitul veacurilor, pentru toți oamenii, după ce actualul univers va intra în colaps, când puterile cerului vor fi zguduite și soarele și luna se vor întuneca, iar Mântuitorul Iisus Hristos va veni cu slavă ca Dreptul Judecător.
Singurul criteriu al Judecății Universale, sau Finale, va fi iubirea milostivă față de semeni.
„În mod surprinzător, Mântuitorul Iisus Hristos, Domnul Slavei, Judecătorul Drept, Se identifică – adică a fost tainic prezent – în toți cei săraci, goi, flămânzi, fără de adăpost , aflați în închisoare sau în spital bolnavi”, a precizat Preafericirea Sa.

„Această identificare a lui Hristos Domnul Slavei cu Hristos cel Smerit va fi marea surpriză a Judecății, adevărul necunoscut al Judecății de Apoi.”

Biserica, prin această duminică rânduită în calendar, cheamă la milostenie, astfel încât, de-a lungul veacurilor, o mulțime de instituții de milostenie sau de caritate, de filantropie, au fost create pentru ajutorarea celor bolnavi, celor săraci, celor aflați în situații dificile. Și astfel s-a născut o civilizație nouă, civilizația carității, sau a filantropiei creștine.
Preafericitul Părinte patriarh Daniel a participat duminică la Sfânta Liturghie oficiată de părinții de la paraclisul istoric „Sf. M. Mc. Gheorghe” al Reședinței Patriarhale din București.

Foto credit: Arhiva Basilica.ro / Raluca Ene

basilica.ro